Попри всі варіанти

Скляні двері під'їзду відчинилися, щойно Юрій підійшов до них.
— Добрий вечір, Юрію, — пролунав із динаміків привітний голос консьєржа. — Радий вас бачити.
— Добрий.
— Як минув ваш день? Сподіваюся, настрій покращився від ранку?
— Так, нормально.

Юрій підійшов до ліфта.
— Я вже викликав його для вас, — повідомив консьєрж. — Як пройшла ваша зустріч? Ви, здається, ретельно до неї готувалися.
— Непогано, дякую.
— Приємно чути.

Юрій поглянув на світловий покажчик над дверима. Сьомий поверх. Ліфт неквапливо спускався. Чоловік подумки перебрав ранкові справи: пошук джемпера відповідного кольору для зустрічі, кілька переглянутих варіантів, порада домашнього помічника. Звісно, консьєрж знав про зустріч.
Ти й так знаєш майже все про мій день, телефон увесь час був зі мною. Навіщо ці запитання? Тільки увагу відволікає.
Юрій ледь похитав головою й стиснув губи.

— Бажаю вам гарного вечора, — озвався консьєрж.
— І вам доброго вечора.

Двері ліфта відчинилися. Юрій зайшов усередину й усміхнувся власній відповіді.
І вам доброго вечора... Що воно взагалі знає про добрий вечір?

У квартирі було тихо. Дружина мала бути вже вдома, але затримувалася.
Юрій залишив взуття в передпокої, перевдягнувся й попрямував на кухню. Робочі справи на сьогодні були позаду, і він уже подумував, чим зайняти вечір.

Поставивши чашку під кавомашину, Юрій торкнувся панелі духової шафи — за склом стояла форма з охолодженою куркою, овочами та гарніром, уже підготовленими до запікання. На панелі засвітився час приготування — сорок п'ять хвилин. Поки кавомашина готувала напій, Юрій побіжно переглянув останні повідомлення. Нічого термінового.

Із чашкою кави він перейшов до вітальні, зручно влаштувався на дивані й відкрив на планшеті знайому стрічку. На екрані з'явилися події сьогоднішнього дня.

Юрій перегортав стрічку. Щойно завершена розмова з консьєржем, дорога додому, робочі справи, та сама ділова зустріч, про яку запитував консьєрж.
Треба було все-таки заперечити щодо тієї пропозиції.
Він на мить замислився, але потім злегка змахнув рукою.
Та вже нехай.

Він провів пальцем по екрану, гортаючи стрічку далі в минуле. Фотографії, епізоди, дати, місця, розмови. Знайомі, з якими давно втратив зв'язок. Перший курс інституту. Випускний. Юрій повільно перегортав роки назад.

Колись це здавалося дивовижним. Можна було повернутися до будь-якого рішення й подивитися, яким стало б життя, якби тоді вчинив інакше. Тепер Юрій навіть не завжди міг придумати, що саме хотів би змінити.

Він відклав планшет на коліна, зробив ковток кави й задумливо подивився на стелю.
Щось зі студентських років?
Здається, на другому курсі одногрупники збиралися в гори. Він тоді відмовився. Чому саме — уже й не пам’ятав.

Юрій знову взяв планшет і ввів у пошук:
«Інститут. Другий курс. Поїздка в гори».
На екрані з'явилося кілька фотографій, а під ними — знайдена розмова.
«Юро, ми на вихідних їдемо в гори. Ти з нами?» Його відповідь: *«Не можу, зайнятий на вихідних».*

Юрій натиснув «Змінити вибір». Старе повідомлення стало доступним для редагування. Він набрав: *«Так, добре. Поїхали».* Підтвердив зміну й торкнувся кнопки «Почати моделювання». Телевізор озвався коротким знайомим звуком. На екрані з'явився молодий Юрій — у куртці, з рюкзаком за плечима. Він стояв біля автобуса й розмовляв з одногрупниками.

Юрій на дивані всміхнувся.
Усе-таки безглузда в мене тоді була зачіска.
Він відкинувся на спинку дивана й зробив ще ковток кави.

Автобус повільно піднімався звивистою дорогою. За вікнами пропливали порослі лісом схили, а попереду, між вершинами, виднілася вузька смужка блакитного неба. На задніх сидіннях одногрупники голосно співали знайому пісню. Дівчина в червоній куртці намагалася перекричати співи, розповідаючи сусідові якусь історію. Молодий Юрій сидів біля вікна й розглядав гори.

Юрій торкнувся планшета, прискоривши перегляд.

Автобус змінився невеликим готелем, потім гірською стежкою. Студенти йшли вервечкою, зупинялися фотографуватися, сперечалися про маршрут. Один із хлопців послизнувся на мокрому камені, викликавши загальний сміх.

Юрій вимкнув прискорення.

Група проходила через невелике гірське село. Вузька дорога звивалася між будинками, біля одного з яких стояла стара гойдалка. Молодий Юрій зупинився біля огорожі. Вітер розгойдував порожнє сидіння. Часом рух майже завмирав, але наступний порив знову натягував ланцюги.
— Юро, ти йдеш? — гукнув хтось попереду.

— Так, так, іду!
Він відвернувся від гойдалки й побіг наздоганяти інших.

У передпокої клацнув замок. Юрій на дивані не відразу відреагував. Він спостерігав, як на екрані студенти вже піднімалися кам'янистою стежкою. Попереду відкривалася долина, залита вечірнім сонцем.

— Юро, ти вдома? — почувся голос дружини.

Юрій продовжував дивитися на екран.

— Юро?
— Так, так!
— Допоможи мені, будь ласка!

Він поставив перегляд на паузу, залишив планшет на дивані й вийшов у передпокій.

Дружина стояла в передпокої, збираючись зняти пальто.
— Привіт.
Він поцілував дружину.
— Привіт. Щось ти сьогодні пізно.
— Пройшлися з Оленою після роботи й зайшли у винний. Думали швидко обрати, а витратили пів години, слухаючи розповіді асистента про сорти винограду.
— І що вибрали?
— Сподіваюся, щось пристойне. Ось, тримай.

Вона простягнула йому пляшку.
— Ти вечерю поставив?
— Так. Хвилин за п’ять уже буде готова.
— Чудово. Я тільки перевдягнуся.

Дружина пройшла в бік спальні, але, зазирнувши до вітальні, зупинилася. На телевізорі застиг гірський краєвид. На передньому плані стояв молодий Юрій із рюкзаком.
— О, а що сьогодні в серії? — усміхнулася вона. — Нарешті наважився запросити на побачення ту красуню?
— Ні, просто дивлюся дещо зі студентських років.
— Це ще до мене чи ми вже були разом?
— З тобою, з тобою, Діано. Бачиш зачіску, від якої мене слід було відмовити?
— О, так. Тут я явно недопрацювала, — засміялася дружина.

Вона пішла до спальні, а Юрій повернувся на кухню з пляшкою в руках. Етикетка була незнайомою. Він повернув пляшку, розглядаючи дрібні літери, потім придивився до зображеного на ній старовинного будинку. Унизу виднілася дата, під якою було надруковано ще кілька рядків. Юрій спробував прочитати й вимовити назву сорту винограду, з якого виготовили вино.

Діана вже встигла перевдягнутися й вийшла на кухню.
— Ти так і стоїш із пляшкою?
— А?
— Постав уже її, вечеря готова.

Юрій підвів очі. На духовці справді світився сигнал завершення. Він поставив пляшку на стіл й потягнувся за прихватками. У вітальні на екрані телевізора й досі стояв молодий Юрій — десь у горах, серед людей, з якими він так ніколи й не поїхав.

Наступного дня в обідню перерву Юрій спустився до кафетерію. Він узяв каву й сандвіч, знайшов вільний столик біля вікна та збирався переглянути повідомлення, коли поруч з'явився колега.
— О, Юро!
Юрій підвів очі. Перед ним стояв Вадим із чашкою кави в руці.
— Привіт.
— Не проти?
Не дочекавшись відповіді, Вадим сів навпроти.
— Слухай, я вчора таку симу запустив! Пам'ятаєш, я торік проходив співбесіду на менеджера? Ну, коли мене зрештою залишили на попередній посаді.
— Так, пам'ятаю.
— Так от, я змінив ту розмову. Зробив так, ніби переконав їх узяти мене менеджером.
— І як?
— Ти не повіриш! Спочатку відділ очолив, потім регіональний напрямок. А далі, уявляєш, мене запросили до правління! — Вадим задоволено засміявся.
— Я аж до пенсії прокрутив. І знаєш, ким став?

Юрій відкусив шматок сандвіча.
— Ким?
— Президентом компанії!
— Вітаю.
— Дякую, дякую! — Вадим урочисто схилив голову. — Слухай, може, за тебе там слово замовити? Щодо підвищення?
Він штовхнув Юрія ліктем і голосно засміявся з власного жарту.
Юрій усміхнувся краєм губ.
— Було б непогано.

— О! Сергію! — раптом вигукнув Вадим, помітивши когось за сусіднім столиком.
— Слухай, що розкажу!
Він підвівся, узяв чашку й попрямував до сусіднього столика.
— Ну все, Юро, побачимось!
— Бувай.

Юрій провів його поглядом, повернувся до свого обіду й тихо пробурмотів
— Президент компанії...
Зробив ковток кави.
— У симуляції.

За сусіднім столиком уже лунав знайомий голос Вадима:
— Ти тільки уяви, якби вони мене тоді взяли менеджером!.. Може, і за тебе там слово замовити? Щодо підвищення?

Юрій повернувся додому трохи раніше, ніж зазвичай. Діана вже була вдома. Із кухні долинав стукіт посуду й негучна музика. Юрій заглянув до неї, перекинувся кількома словами про роботу, взяв приготовану для нього каву й пішов до вітальні.

Він поставив чашку на столик, сів на диван і взяв планшет. Пролунав короткий мелодійний сигнал запуску сервісу.
— Ти знову у свої ігри з минулим? — гукнула Діана з кухні.
— Чому одразу ігри?
— А ким ти ще не був? Астронавтом?

Юрій усміхнувся.
— Цікава ідея. Тільки не знаю, що треба було змінити, щоб ним стати.
— Спробуй не прогулювати фізику в школі.
— Я її не прогулював!
Юрій похитав головою й повернувся до планшета.

Він перегорнув кілька періодів свого життя, зупинився на часі, коли шукав першу серйозну роботу після інституту. Тоді він розіслав резюме до кількох компаній. На одну пропозицію погодився майже одразу, а від іншої відмовився, навіть не поїхавши на співбесіду.

Юрій знайшов старе повідомлення. *«Дякуємо за зацікавленість. Запрошуємо вас на співбесіду в четвер об одинадцятій»*.
Тоді його відповідь була короткою:
«Дякую, але я вже прийняв іншу пропозицію».

Він натиснув «Змінити вибір» і замінив відмову на згоду. За кілька секунд телевізор показав іншу версію того четверга.

На екрані з’явилося таксі, що їхало мокрими після ранкового дощу вулицями. Молодий Юрій сидів на задньому сидінні, поглядаючи у вікно. Він був одягнений у темні штани, світлу сорочку й коричневий джемпер.

Автомобіль пригальмував біля офісної будівлі.

На протилежному боці вулиці зупинився шкільний автобус. Перед дверима розлилася широка калюжа. Юрій спостерігав, як водій відчинив двері й перші діти почали виходити, намагаючись перестрибнути через воду. Одна дівчинка довго вагалася на сходинці. Позаду неї вже зібралися інші школярі.

— Приїхали, — озвався водій таксі.
Юрій не повернув голови.
— Пане, ми вже на місці.
— А, так. Дякую. — відгукнувся Юрій і вийшов.

Поруч зупинилося інше таксі. З нього вийшов чоловік у сірому джемпері, з тонкою папкою під пахвою. Чоловік швидко попрямував до того самого офісу.

Сірий, треба було обрати сірий, виглядав би краще. Солідніше.

У приймальні Юрій знайшов вільне місце біля вікна. На стіні висів великий годинник. Він кілька разів поглянув на цифри, потім відкрив резюме й пробіг очима знайомі рядки.

Нарешті двері відчинилися. Чоловік у сірому джемпері вийшов із кабінету, ввічливо попрощався й попрямував до ліфта.

— Юрію, проходьте, будь ласка.

Співбесіда тривала довше, ніж він очікував. Спочатку говорили про освіту й попередній досвід, потім — про обов'язки, графік і можливості розвитку. Наприкінці один зі співрозмовників відклав резюме.
— Знаєте, у нас є ще одна вакансія. Вона трохи відрізняється від тієї, на яку ви відгукнулися, але, здається, краще відповідає вашим навичкам.
Він коротко пояснив умови. Уточнив кілька деталей вони погодилися.

Юрій прискорив перегляд.

На екрані змінювалися місяці. Нове робоче місце. Незнайомі колеги. Перший завершений проєкт. Корпоративна вечірка. Переїзд до іншого району. Через кілька років — інша посада, більший кабінет, нові обов'язки.

Юрій призупинив симуляцію, переглянув короткий опис наступного періоду й перескочив ще на кілька років уперед.

Його інша версія стояла біля вікна просторого офісу й розмовляла телефоном.
Непогано влаштувався.

Юрій подивився ще трохи. Робота була цікавішою, заробіток вищим, місто майже тим самим. Деякі знайомі зникли з його життя, натомість з'явилися інші. Він відкрив перелік ключових подій, погортав його й закрив.

— Ну як, уже злітав у космос? — запитала Діана, заходячи до вітальні.
— Ні. Знову офіс.
Вона глянула на екран.
— Принаймні більший.
— Це правда.

Юрій вимкнув симуляцію й відклав планшет.
— Щось сьогодні зовсім нецікаво, — сказав він.
— То, може, подивимося щось спільне?
— Так, давай.

Діана сіла поруч і взяла планшет.
— А пам'ятаєш, як ми збиралися до Італії? — запитала Діана, гортаючи стрічку.
— Коли саме? Ми разів п'ять збиралися.
— Тоді, коли вже майже купили квитки. Я ще казала, що треба поспішати, поки вони не подорожчали. А ти казав, що спочатку треба визначитися з готелем. І ми так і не

визначилися, — засміялася Діана. — Давай подивимося, що було б, якби ти його вчасно обрав.

Вона знайшла відповідний період. На екрані з’явилися їхні старі повідомлення, кілька збережених готелів і незавершене бронювання.
— Ось! Пам'ятаєш цей будиночок?
— Звісно, із видом на море. Я ж його обирав, — усміхнувся Юрій.
— Саме так. А ми вибрали ремонт у ванній.
— Нова плитка мені справді подобається.
— Юро, не псуй романтику.

Діана змінила рішення про відмову від поїздки й запустила симуляцію. На телевізорі з'явився зал аеропорту. Юрій і Діана, на кілька років молодші, стояли біля стійки реєстрації. Діана щось шукала в сумочці, а Юрій тримав у руках паспорти.
— О, починається, — прокоментувала Діана з дивана. — Що я там загубила?
— Сподіваюся, не квитки.
— Квитки в тебе.

Вона прискорила перегляд. Літак. Дорога вздовж узбережжя. Невеликий готель із квітами на балконах. Номер, із вікна якого було видно море.
— Ось бачиш! — вигукнула Діана. — Треба було їхати.
— Душова зате тепер не протікає.
— Ти нестерпний.
Вони засміялися.

Діана перегорнула ще кілька епізодів, потім зупинилася на вечірній прогулянці. На екрані вузька вулиця вела до невеликої площі. Кам'яні будинки золотило призахідне сонце. Біля кафе стояли столики, за одним із яких літній чоловік читав газету, час від часу відпиваючи каву.

На екрані Юрій і Діана йшли повільно, розглядаючи вітрини.
— Нам праворуч, — сказала Діана.
— Чому тут?
— Там має бути ресторан, який ми шукаємо.
— Ми вже тричі звертали за твоїми вказівками.
— Я впевнена, це тут.
Діана на дивані не стримала сміху.
— Думаєш, цього разу знайдемо? — запитав Юрій.

На екрані Діана зупинилася перед вітриною невеликої крамниці.
— Дивись, які капелюхи!
Юрій зітхнув і став поруч.
— У тебе вже є капелюх.
— Але не такий.

Юрій на дивані повернувся до дружини.
— Скільки в тебе тепер капелюхів?
— Це зовсім неважливо! Дивимось далі.

Він усміхнувся й знову перевів погляд на телевізор.

Діана вийшла з крамниці з невеликим пакунком. Вони рушили через площу. Неподалік кілька хлопчаків грали у футбол. М'яч викотився за межі майданчика й покотився в бік столиків кафе, хлопчик побіг навздогін. М'яч зачепив ніжку стільця, змінив напрямок і зупинився біля бордюру. Хлопчик підхопив його й побіг назад до друзів.

Юрій сповільнив крок, ще якийсь час дивлячись на місце, де щойно котився м'яч. Діана тим часом уже підійшла до наступної вітрини.
— Юро, ходімо! Тут, здається, продають місцеві солодощі.
Він наздогнав її.

За кілька хвилин вони нарешті знайшли той самий ресторан із маленькою терасою. Діана намагалася пояснити офіціантові, що хоче замовити. Вона говорила англійською, вставляла кілька італійських слів і допомагала собі жестами. Офіціант уважно слухав, кивав, а потім перепитав щось італійською та пішов.

— Ну все, — засміявся Юрій на дивані. — Зараз замовиш нам невідомо що.
За кілька хвилин офіціант приніс велику тарілку морепродуктів.
— О! — вигукнула Діана. — А я ж замовляла пасту, а не лише морепродукти!

Вони дивилися ще якийсь час. Вечеря, нічне узбережжя, ранкова поїздка до сусіднього містечка. На екрані вони сварилися через дрібниці, мирилися, сміялися, фотографували краєвиди.

Діана прискорила перегляд до останнього дня відпустки. Юрій і Діана сиділи в аеропорту. Втомлені, засмаглі, з пакунками сувенірів біля ніг.

— Гарно вийшло, — сказала Діана з дивана.
— Так, треба було тоді поїхати.
Вона помовчала.
— Може, наступного року?
— Можна й раніше.
— Якщо нічого не зламається?
Діана усміхнулася, вимкнула симуляцію й поклала планшет на столик.
— Домовилися.
Юрій обійняв її за плечі.

Наступного вечора Юрій сидів у вітальні й переглядав новини, коли планшет коротко озвався повідомленням.
Ігор: «Привіт! Може на природу цими вихідними? Ми зі Златою давно збиралися. Було б добре всі разом».

Юрій поглянув у бік ванної кімнати, звідки долинав шум води, і написав відповідь: *«Подумаю. Треба в Діани запитати, вона зараз у душі».*

Він відклав планшет, але за хвилину знову взяв його до рук. Пропозиція була непогана. Давно нікуди разом не вибиралися. Та й погода на вихідні обіцяла бути гарною. Юрій відкрив

сервіс симуляцій і повернув стрічку свого життя на кілька хвилин назад. Щойно завершена розмова вже була там.

Він знайшов власну відповідь, торкнувся «Змінити вибір» і замінив її на коротке: *«Так, поїхали»*.
Моделювання почалося майже відразу.

На екрані Ігор надіслав фотографії місця, де вони могли б зупинитися. Потім друзі обговорювали, хто що візьме, о котрій виїжджати та чи варто брати намети.

Юрій прискорив перегляд.

Ось уже суботній ранок. Автомобіль їде заміською дорогою. За вікнами миготять дерева, з динаміків лунає знайома музика. Діана щось розповідає Златі, Ігор сперечається з навігатором.

Ще кілька хвилин — і вони вчотирьох сидять біля води. Сонячний день, легкий вітерець, дерева відкидають довгі тіні на траву. Ігор порається біля мангала. Злата сміється з чогось, що розповідає Діана. На столі стоять тарілки з овочами й великий глечик лимонаду.

Юрій усміхнувся.
Непогано виходить.

Він зупинив перегляд, повернувся до справжнього листування й продовжив відповідь, не чекаючи на Діану.
«Знаєш, мабуть, давай поїдемо».
Відповідь прийшла майже одразу.
Ігор: *«Та вже навряд. Ми тут трохи посварилися. Вибач, схоже, скасовується»*.

Юрій подивився на повідомлення, потім на телевізор, де залишився застиглий кадр: четверо друзів біля води, сонячний день, Ігор із шампурами в руках.
Швидко ж у них усе змінилося.

Із ванної кімнати вийшла Діана, витираючи волосся рушником.
— А це ми де? — запитала вона, глянувши на телевізор.
— Та Ігор пропонував на вихідних на природу поїхати. Але вже не склалося.

Діана перевела погляд на планшет у його руках.
— Ти знову намагався через симуляцію вирішити, що робити?
— Ну, хотів подивитися, як воно буде.
— Ти ж знаєш, що це так не працює. До речі, я на цих вихідних зайнята.
— Так-так, ми вже нікуди не їдемо.
Діана посміхнулася й пішла у спальню.

Юрій ще раз подивився на застиглий сонячний краєвид. У симуляції вони погодилися одразу, поки Ігор і Злата ще не встигли посваритися. А насправді навіть кількох хвилин вистачило, щоб усе склалося інакше. Він знизав плечима й вимкнув телевізор.

Суботнього ранку Юрій і Діана вийшли з квартири трохи пізніше, ніж збиралися.

— Я ж казала, що треба було виходити раніше, — промовила Діана, поки вони чекали на ліфт.
— Ми нікуди не запізнюємося.
— От саме. Могли б уже спокійно гуляти.
Юрій усміхнувся.

Вони спустилися на перший поверх. У парадній було тихо. Крізь скляні двері падало ранкове світло, за ними виднілися дерева й кілька припаркованих автомобілів.

Діана попрямувала до виходу. Юрій ішов слідом, але біля сходів помітив на підлозі маленьку дитячу рукавичку. Він зупинився.
— Тут хтось рукавичку загубив, — промовив Юрій уголос.
— Так, Юрію. Власників уже повідомлено. Вони незабаром спустяться по неї, — відповів голос консьєржа.
— Зрозуміло.
— Гарного вам дня!
— Дякую.

Юрій ще мить дивився на рукавичку. Діана вже стояла біля виходу, притримуючи відчинені двері.
— Юро, ти йдеш?
— Так, іду.

Він наздогнав дружину, і вони вийшли на вулицю.
— Що там було? — запитала Діана.
— Та рукавичка дитяча лежить. Хтось загубив.
— А-а.

Вони рушили до автомобіля.
— То куди спочатку? — запитав Юрій.
— Давай у магазин. А потім на ярмарок.
— Добре.
За кілька хвилин вони вже їхали знайомою вулицею, обговорюючи, що потрібно купити додому.

Повернувшись додому, Діана взялася розкладати покупки, а Юрій переніс пакети з автомобіля й поставив каву.
— Що будемо на обід? — запитав він.
— Я замовила доставку. Хвилин за сорок привезуть.
— Тоді я трохи відпочину.
— Тільки не засни, — усміхнулася Діана.

Юрій перейшов до вітальні й улаштувався на дивані. Він погортав новини, подивився кілька повідомлень від знайомих, а потім відкрив сервіс симуляцій.

Цього разу йому згадалася давня пропозиція переїхати до іншого міста. Колись приятель кликав його разом відкрити невелику справу. Юрій навіть серйозно розглядав цю можливість, але зрештою відмовився. Не хотів залишати звичне місце, починати все заново.

Він знайшов стару розмову й замінив відмову на згоду. На екрані з'явився невеликий офіс, у якому двоє молодих чоловіків схилилися над столом із документами.

Юрій прискорив перегляд.

Перші місяці виявилися непростими. Вони шукали приміщення, домовлялися з постачальниками, сперечалися через витрати. Одного разу навіть ледь не розійшлися. Але справа поступово налагодилася.

Минув рік. Потім другий. У симуляції Юрій залишився жити в новому місті. Змінив квартиру, придбав автомобіль, завів нових знайомих.

Юрій переглядав події без особливого захоплення. Деякі рішення здавалися йому вдалими, інші викликали посмішку.
Теж непогано склалося.

Він зупинився на одному зі звичайних вечорів.

На екрані був тихий житловий район. Невисокі будинки, дерева вздовж вулиці, невеликі доглянуті подвір'я. Машин майже не було. Біля одного з будинків Юрій сидів на лавці, тримаючи каву. Неподалік чоловік грав із сином у футбол. Хлопчик кілька разів невдало вдарив по м'ячу. Батько щось йому пояснив, показав, як краще поставити ногу. Наступного разу м'яч покотився рівніше.

Юрій на лавці спостерігав за грою.

Хлопчик знову приготувався бити. Батько відійшов на кілька кроків і розвів руки, удаючи воротаря. Удар вийшов сильнішим, ніж попередні. М’яч пролетів повз батька й покотився до живоплоту. Хлопчик радісно закричав і кинувся за ним.

Юрій відклав планшет і згадав хлопчаків із м’ячем на італійській площі.

Він знову взяв планшет і перегорнув ще кілька епізодів. У новому місті його життя склалося спокійніше, ніж він очікував. Робота не вимагала постійних поїздок, вечори часто залишалися вільними. Навіть обличчя Юрія в цій історії з роками здавалося менш утомленим.

З кухні почувся голос Діани:
— Юро, доставку привезли!
— Іду!
Він вимкнув симуляцію й відклав планшет.

За обідом Діана розповідала про знайому. Юрій слухав, час від часу щось уточнюючи. Коли розмова стихла, він згадав щойно переглянуту симуляцію.
— Я сьогодні дивився, що було б, якби тоді погодився переїхати з Олегом.
— І як? Розбагатів?
— Та ні, не особливо. Але справу ми таки відкрили. І, здається, непогано працювали.
— А ти там залишився?
— Так. Навіть квартиру купив. Знаєш, мені район сподобався. Дуже тихий. Невеликі будинки,

дерева, майже немає машин. Сусіди вечорами виходять у двір. Чоловік грав зі своїм сином у футбол біля будинку.
— Гарно звучить.
— Так. Спокійно там якось.

Діана взяла склянку води.
— Ти часто на дітей звертаєш увагу.
— Що?
— На дітей. То згадуєш якісь дитячі речі, то футбол. От навіть зараз розповідаєш про район, а згадав хлопчика.
Юрій здивовано поглянув на неї.
— Справді? Не помічав.
— Мені так здається.

Вона відпила води й потягнулася до салату.
— До речі, ти не забув, що завтра треба привітати мою маму з ювілеєм?
— Пам’ятаю.
— Бо минулого разу...
— Подзвоню.
Вони продовжили обід. Юрій ще раз коротко згадав тихий двір із симуляції, але незабаром розмова перейшла на плани наступного тижня.

Минуло кілька днів. Юрій знову переглядав симуляцію. Цього разу він змінив давнє рішення не йти на зустріч із колишнім однокурсником. На екрані вони сиділи в невеликому кафе, згадували студентські роки, розповідали про роботу й спільних знайомих.

Юрій прискорив перегляд.

Через кілька років їхні родини вже зустрічалися на спільному святі. За великим столом точилися розмови, хтось розливав напої. Юрій за столом перестав стежити за розмовою й відволікся на щось осторонь.

Куди це я знову дивлюся?

Юрій на екрані спостерігав за маленькою дівчинкою, яка стояла поруч із батьками й намагалася дістати печиво з тарілки.

Юрій усміхнувся. І раптом згадав слова Діани.
Ти часто на дітей звертаєш увагу.
Він зупинив перегляд.
А й справді, чому?

Згадався шкільний автобус біля офісу. Хлопчаки на італійській площі. Батько із сином у тихому дворі. Дитяча рукавичка в парадній. Дивно. І в симуляціях, і у звичайному житті такі дрібниці чомусь раз у раз привертали його увагу.
Може, це щось із дитинства? Чому мене взагалі цікавлять такі моменти?

Юрій відкинувся на спинку дивана.

Ким я хотів стати, коли був малим?
Спочатку, здається, водієм автобуса. Потім — археологом. Ще якийсь час мріяв будувати літаки. А в старших класах уже й сам не знав, чого хоче.

Він усміхнувся.
Цікаво, а як я тоді взагалі робив вибір? Чому хотів одного, а потім раптом захоплювався зовсім іншим?

Юрій відкрив власну часову стрічку й повернувся до шкільних років. Світлини, відеозаписи, старі розмови. Ось він стоїть із батьком біля великого пасажирського автобуса. Ось на шкільному святі тримає картонну модель літака. Ось сперечається з другом про те, який фільм дивитися.

Він відкрив кілька доступних епізодів, потім змінив один із давніх виборів — замість спортивного гуртка записався до художньої студії. Симуляція показала незнайомий клас із мольбертами, викладачку біля дошки, кількох дітей, які старанно малювали натюрморт. Юрій подивився, як його молодша версія вибирає пензлі, сперечається із сусідом про кольори й намагається виправити невдалий малюнок.

Потім прискорив перегляд на кілька років.

Нічого особливо дивного. Нові друзі, інші захоплення, кілька несподіваних поворотів.

Він спробував ще одну зміну. Потім іншу.

В одному варіанті він продовжив займатися малюванням. В іншому покинув гурток уже за місяць. Ще в одному захопився фотографією.

Юрій вимкнув симуляцію.
Ні, не те. Те, що я тут обираю, зовсім ні до чого.

Він так і не знайшов нічого, що пояснювало б, чому його увагу так часто утримують епізоди, пов'язані з дітьми. Можливо, Діана просто помітила випадковий збіг. А можливо, він сам надав цим епізодам значення лише після її слів. Зрештою, у будь-якому житті вистачає дітей, іграшок, шкільних автобусів та дитячих майданчиків.

Юрій уже збирався відкласти планшет, але передумав. Відкрив список нещодавніх симуляцій.
А якщо подивитися уважніше?
Він знайшов історію з переїздом до іншого міста й повернувся до вечора в тихому дворі. На екрані чоловік знову грав із сином у футбол. Юрій спостерігав за ними кілька хвилин. Потім перейшов до італійської подорожі й відшукав площу з хлопчаками. Зупинив перегляд. Порівняв обидва епізоди.

Зовсім різні обставини. Різні люди. Різні роки.
І що я тут шукаю?

Наступними вечорами Юрій переглянув ще кілька симуляцій. Спочатку він шукав знайомі деталі. Дитячі майданчики, іграшки, школярів, батьків із дітьми. Знаходив їх без особливих

труднощів, але чим більше дивився, тим менше розумів, що саме намагається з'ясувати.

Іноді його інша версія затримувалася біля дитячого майданчика. Іноді проходила повз, навіть не повернувши голови. В одній симуляції Юрій спостерігав за хлопчиком, який уважно розглядав власні долоні, а в іншій настільки захопився розмовою, що не помітив, як школярі поруч перечепилися й усією юрбою повалилися одне на одного.

Зрештою він перестав спеціально шукати епізоди з дітьми.

В одній із симуляцій після наради Юрій затримався біля столу, поглянувши на залишену там папку. Ніхто більше не звернув на неї уваги. Колеги вже збирали речі й обговорювали наступні завдання.

В іншій історії він стояв на залізничній платформі. Потяг уже відправився, люди розійшлися, а Юрій ще кілька секунд дивився на порожню колію.

Ще в одній розмова з приятелем завершилася звичайним прощанням. Приятель пішов, а Юрій залишився стояти, дивлячись на двері, що повільно зачинялися.

Нічого особливого не відбувалося.

Але в цих коротких зупинках було щось знайоме. Вони чомусь нагадували йому і шкільний автобус, і рукавичку в парадній, і хлопчаків на італійській площі. Він повернув один із записів на кілька секунд назад. Переглянув ще раз. Потім відкрив інший.
Нічого спільного. Але чому відчуття таке схоже?

Юрій з Діаною сиділи на кухні. Вона читала щось на планшеті, а він допивав каву.
— Пам'ятаєш, ти казала, що я часто звертаю увагу на дітей?
— Пам'ятаю. А що?
— Я вирішив перевірити.

Діана відклала планшет.
— І що з’ясував?
— Здається, нічого. Принаймні з дітьми це не пов’язано.
— Дослідження влаштував?
— Та ні, просто стало цікаво.

Він трохи помовчав.
— Але дещо дивне я все-таки помітив.
— Що саме?
— Знаєш, я ніби довше за інших дивлюся на деякі речі. Усі вже зайнялися чимось іншим, а я ще на кілька секунд залишаюся там.

Діана всміхнулася.
— Як справжній. Пам’ятаєш, пляшку вина?
— Я просто етикетку читав.
— Буває, буває.

Юрій замислився.

— Цікаво...
— Що?
— Я раніше дивився ці симуляції, щоб побачити, що було б, якби я щось зробив інакше. А тепер помічаю, що дещо я роблю майже однаково, хоч би як склалося життя.
— Наприклад, розглядаєш пляшки?
— І пляшки теж, — усміхнувся він.

Діана взяла свій планшет.
— Ну от. Принаймні тепер знаєш, що від себе нікуди не подітися. Та й від мене!
Юрій усміхнувся.

Він ще деякий час сидів за столом, розмірковуючи над її словами. Раніше йому здавалося, що найцікавіше в симуляціях — відмінності. Інші професії, міста, люди, обставини. Нескінченні варіанти того, ким він міг стати. Але тепер його зацікавило дещо інше.

А що, як подивитися не на те, що змінюється? Що, як пошукати те, що залишається?
Він поглянув на планшет, який лежав поруч.

Наступного вечора Юрій повернувся додому з незвичним бажанням знову запустити симуляцію. Пропустивши звичний ритуал із кавою, він одразу влаштувався на дивані й узяв планшет. Навіть не став довго вибирати, що змінити. Знайшов давню відмову від запрошення на зустріч із колишніми колегами, замінив її згодою й запустив моделювання.

На екрані з'явився невеликий ресторан. За столом сиділо шестеро людей. Вони розмовляли про роботу, згадували спільні проєкти, сміялися. Юрій уважно слухав чоловіка навпроти, який розповідав про нове підприємство.

Цього разу Юрій не прискорював перегляд.

Розмова поступово наближалася до завершення. Чоловік відклав серветку, подивився на годинник і підвівся.
— Ну що ж, радий був побачитися. Якщо надумаєш, телефонуй.
Він простягнув руку.

Юрій на дивані трохи нахилився вперед.
Відчуваю, зараз я на чомусь затримаюся.

На екрані Юрій потиснув руку, попрощався й повернувся до розмови з іншими. Нічого.

Він повернув запис на кілька секунд назад.

Чоловік знову відклав серветку, глянув на годинник, підвівся. Юрій простягнув руку. Цього разу він помітив, що ще до прощання його увага перемістилася кудись убік. За сусіднім столиком двоє людей жваво обговорювали щось, переглядаючи фотографії на планшеті.

Ось.

Юрій відновив перегляд.

Колеги попрощалися й розійшлися. На екрані Юрій уже їхав додому, але замість звичних повідомлень він переглядав інформацію про невелике місто, в якому ніколи не бував.

Цікаво. А це ще звідки?
Він знову перелистнув історію до ресторану. Цього разу уважніше прислухався до розмови за сусіднім столиком.

Люди обговорювали саме це місто. Один із них розповідав про майстерню, яку нещодавно відкрили його знайомі. Згадував, як важко знайти потрібних фахівців, показував фотографії приміщень. Юрій на екрані майже не повертав голови, але час від часу поглядав у їхній бік. Він залишався за своїм столом, підтримував розмову з колегами. Та щойно вийшов з ресторану, згадав почуте й почав шукати відомості про місто та майстерню.

Юрій прискорив перегляд на кілька місяців.

Спочатку нічого особливого не відбувалося. Час від часу він повертався до знайденої інформації, переглядав новини з того міста, цікавився місцевими підприємствами. Поступово серед них знайшлося кілька напрямів, пов'язаних із його роботою. Пізніше він натрапив на технічне питання, яке обговорювали власники тієї самої майстерні. Написав їм, запропонувавши можливе рішення. Зав’язалося листування. Згодом він кілька разів приїздив до майстерні, познайомився з новими людьми, долучився до спільного проєкту.

Він зупинив симуляцію.
Ось як.

Його зацікавил навіть не спільний проєкт. Ця розмова за сусіднім столиком. Він міг не зацікавитися почутим. Міг не шукати інформацію, не написати власникам майстерні або відмовитися від співпраці. І все ж саме там, серед звичайних розмов за вечерею, його увага затрималася на чомусь, що згодом відкрило зовсім інший шлях.

Юрій відкрив іншу симуляцію.

У ній він багато років тому погодився на роботу в невеликій компанії. Тепер він сидів на нараді. Керівник закінчив пояснення, решта співробітників уже почала збирати речі. Юрій затримав погляд на схемі, залишеній на екрані.

Юрій на дивані впізнав цю коротку паузу.
Ну, що цього разу?

На екрані Юрій поставив додаткове запитання. Керівник повернувся до схеми. Вони обмінялися кількома репліками, потім розмова переросла в суперечку. Зрештою керівник роздратовано закрив презентацію.
— Ми вже все вирішили, Юрію. Давайте не починати спочатку.

Юрій на дивані тихо засміявся. Він прискорив перегляд. Через кілька місяців ця суперечка ще згадувалася у відділі. Стосунки з керівником помітно охололи.
Ну от. Краще було промовчати на нараді.

Юрій відкинувся на спинку дивана. Дві зовсім різні історії. В одній він помітив щось, що згодом відкрило нові можливості. В іншій — зацікавився деталлю, через яку посварився з

керівником. Він поглянув на список симуляцій. Раніше він неодмінно прокрутив би обидві історії на багато років уперед. Подивився б, чи стала нова робота кращою, чи вдалося помиритися з керівником, скільки він заробляв і де зрештою оселився.

Тепер йому цього не хотілося.

Минуло кілька тижнів.

Скляні двері під'їзду відчинилися перед Юрієм.
— Добрий вечір, Юрію, — привітався консьєрж. — Як минув ваш день?
— Добре, дякую.
— Радий чути. До речі, сьогодні ви завершили проєкт, над яким працювали останні два місяці. Вітаю!
— Дякую.
— Бажаю вам приємного відпочинку.
— І вам.

І вам... Який же в нього відпочинок?

Удома Юрій перевдягнувся й приготував каву. Діана ще не повернулася.
Він улаштувався на дивані, узяв планшет і відкрив знайому стрічку свого життя. Тепер він робив це майже щовечора. І щоразу знаходив щось цікаве.

Він більше не шукав рішень, які, на його думку, могли б змінити життя. Натомість відкривав випадкові епізоди власної історії. І дедалі частіше повертався до дитинства, до тих дрібних рішень, на які раніше навіть не звернув би уваги й які, здавалося, ні на що істотне не впливали.

Юрій повільно перегорнув кілька років, потім ще кілька. На екрані з'явилися старі світлини, шкільні записи. Він усміхнувся, побачивши себе в куртці, яку колись терпіти не міг. Йому було років вісім.

Він вибрав звичайний день наприкінці навчального року. Нічого особливого тоді не сталося. Після уроків його запросили погратися у дворі, але він відмовився, бо збирався додому. Юрій знайшов свою відповідь і змінив її. *«Добре, я прийду»*.

Запустив симуляцію. На екрані з'явився шкільний коридор. Діти вибігали з класів, голосно розмовляли, штовхалися, поспішали надвір. Маленький Юрко йшов поруч із двома однокласниками.
— Тільки не заблукайся! — сказав один із них. — Біля старого майданчика! Ми до магазину і одразу туди.
— Добре.
Вони розійшлися. Юрко спустився сходами, вийшов зі школи й рушив знайомою доріжкою.

Юрій дивився з дивана, усміхаючись. Він майже не пам'ятав цього двору. Деякі будинки давно знесли, старих дерев теж уже не було.

На екрані хлопчик звернув за ріг. Біля огорожі двоє дітей сперечалися над саморобним

паперовим літачком. Один наполягав, що той усе одно не полетить, бо кривий, другий намагався розправити зім’яте крило. Юрко сповільнив крок. Він поглянув на літачок, потім на дітей. Ті вже припинили суперечку й побігли далі, залишивши літачок на землі. Юрко ще стояв біля огорожі.

Юрій трохи нахилився вперед.
Що там?

Хлопчик нарешті рушив далі. Юрій здивувався. Він уже майже очікував, що той підніме літачок. Але за кілька кроків Юрко зупинився знову. Обернувся. Не до літачка — до огорожі, біля якої той лежав.

Юрій повернув перегляд на кілька секунд назад. Тепер він помітив, що хлопчик дивився не на сам літачок, а на вузьку щілину між дошками. Крізь неї вітер час від часу піднімав край паперового крила. Юрко деякий час спостерігав, як повітря ворушить папір. Потім підвівся й рушив далі.

Юрій усміхнувся.

Він міг би прискорити перегляд. Подивитися, як минув день, із ким хлопчик подружився, що змінилося в наступні роки. Але не поспішав. На планшеті вже можна було перейти до наступного епізоду. Юрій залишив відтворення на звичайній швидкості.

Попереду було ціле життя. І вперше його цікавило не те, чим воно закінчиться.